

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Stanisław
Nazwisko: Lorentz
Miejsce urodzenia: Radom
Data urodzenia: 28-04-1899
Imię ojca: Karol
Imię matki: Maria Schoen
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
<p>Teczka zawiera akta operacyjne dotyczące prof. Stanisława Lorentza. Wśród archiwaliów znajdują się materiały rozpracowania prowadzonego przeciwko S. Lorentzowi przez Departament V MB, a następnie kontynuowanego przez Departament III KdsBP. Ww. był rozpracowywany w związku z tym, iż przed 1939 pełnił funkcję dyrektora Muzeum Narodowego w Warszawie, a w czasie okupacji niemieckiej należał do Stronnictwa Demokratycznego i był "powiązany z Delegaturą Rządu Londyńskiego". Po wojnie ponownie mianowany na stanowisko dyrektora MN w Warszawie. W toku rozpracowania usiłowano powiązać Stanisława Lorentza z różnymi środowiskami sprzeciwiającymi się władzy komunistycznej, emigracją polityczną, a także organizacjami podziemia niepodległościowego. Był wielokrotnie wzywany na przesłuchania w różnych sprawach (m.in w sprawie ustalenia miejsca pobytu Józefa Mackiewicza). W teście znajdują się również donosy TW "Antek" z lat 1950-1954 świadczące o tym, że prof. Lorentz był inwigilowany w miejscu pracy. 18.11.1985 całość materiałów złożono do archiwum pod sygn. 25709/II. Tom I zmikrofilmowano (sygn. 10316/2), dwa kolejne tomy zostały zniszczone.</p>	<p>IPN BU 01222/2731 (10316/2) mikrofilm.</p>	
<p>Z zachowanego zapisu na karcie ewidencyjnej E-14 B z kartoteki pomocniczej Biura "C" MSW wynika, że prof. Stanisław Lorentz w dniu 22.03.1968 przyjął od studentów ASP "podanie protestacyjne w związku z interwencją MO w zajęciach studenckich". Wskazaną petycję miał przedstawić na posiedzeniu komisji kultury w Sejmie PRL.</p>	<p>Zapis na karcie ewidencyjnej E-14 B z kartoteki pomocniczej Biura "C" MSW.</p>	
<p>Z zapisów ewidencyjnych na kartach B-8 z kartoteki Biura B MSW wynika, że Stanisław Lorentz, dyrektor Muzeum Narodowego w Warszawie, w latach 1958-1962 wielokrotnie był odnotowywany w kartotece Biura "B" MSW z powodu licznych kontaktów z cudzoziemcami oraz dyplomatami placówek krajów kapitalistycznych w Warszawie</p>	<p>Zapisy na kartach ewidencyjnych B-8 z kartoteki MSW.</p>	

Teczka zawiera informacje dzienne Departamentu III MSW dotyczące sytuacji społeczno-politycznej w kraju w sierpniu 1976. Wśród nich znajduje się informacja z 3.08.1976 podpisana przez dyrektora Departamentu III MSW płk. Adama Krzysztoporskiego. Jest to obszerna charakterystyka dotycząca dyrektora Muzeum Narodowego w Warszawie Stanisława Lorentza. Ww. był objęty inwigilacją SB w związku z handlem antykami oraz obrotem dewizami przez dyplomatów zachodnich placówek w Warszawie. Funkcjonariusze SB stwierdzili, że S. Lorentz posiada rozległe kontakty na Zachodzie poprzez przynależność do szeregu stowarzyszeń i organizacji naukowych. Ponadto stwierdzono, iż w okresie okupacji uczestniczył z ramienia Stronnictwa Demokratycznego w pracach podziemnej Delegatury Rządu na Kraj. Po 1945 ponownie stanął na czele Muzeum Narodowego. W swojej analizie SB zarzuciła prof. Lorentzowi również utrzymywanie kontaktów ze środowiskami wrogo nastawionymi do władzy ludowej, a także wykorzystywanie podległego MN pałacu w Nieborowie do organizowania "poufnych spotkań o negatywnym wydźwięku politycznym" ze środowiskami opozycyjnymi oraz zachodnimi dyplomatami.

IPN BU 0365/55 t. 5 (KS4/1788).

Teczka zawiera materiały administracyjne Departamentu III MSW zawiera informacje z lat 1965-1989. Są to charakterystyki osób ze środowiska naukowo-kulturalnego oraz osób angażujących się w działalność opozycyjną. Wśród nich znajduje się charakterystyka z 24.04.1989 dotycząca prof. Stanisława Lorentza. W okresie II wojny światowej zajmował się on ratowaniem dóbr kultury polskiej. Po wojnie był wieloletnim dyrektorem Muzeum Narodowego w Warszawie oraz działał w wielu zagranicznych i krajowych towarzystwach naukowych. W charakterystyce podano, że ww. był osobą o dużym autorytecie w środowisku kulturotwórczym i położył duże zasługi w dziedzinie ochrony i konserwacji zabytków oraz "popularyzacji kultury polskiej na arenie światowej".

IPN BU 01221/42 (218/3).